

ЕВРОПЕЙСКИ КОНСУЛТАНТ

Данъци за граждани

4/8

пазар на труда и заплати

данъци за бизнеса

институциите
в европейския съюз

данъци за граждани

образование

либерализация
и конкурентноспособност

еврофондове

развитие на селските райони,
земеделието и хВП

*Нашите клиенти усвоиха над 170 000 000 лв
с инвестиционните си проекти по
предприсъединителните
фондове на ЕС*

*Нови
възможности
за:*

*Земеделието
Индустрията
Регионалното
развитие*

*от Европейските
фондове*

Cibola^E

Ние знаем как ...

София 1113, ул. "Райко Алексиев" 46А, тел./факс: 02/ 971 29 22
<http://www.cibolabg.com>; e-mail: info@cibolabg.com

Данъци за гражданите в Европейския съюз

Как се изчисляват данъци
върху доходите на физически лица от други
гържави от ЕС

Каква е системата на здравно и
социално осигуряване на работещите в съюза

Как се начислява ДДС при покупка
на автомобил

Какво може да се внася в съюза
без мито

Това са само част от въпросите, на които **4-та част от поредицата** на „Дневник“ и „Сибола“ дава отговор.

**Авторски
колектив
на „Сибола“**

Очаквайте **следващата седмица**
поредната книжка, този път за
данъците върху бизнеса.

I. ДАНЪЦИ ВЪРХУ ДОХОДИТЕ

1. Данъци върху доходите на физическите лица в България

По отношение политиката на облагане доходите на физическите лица за 2007 г. е запазена тенденцията за намаляване на данъчната тежест върху всички подоходни групи. Най-голямо процентно намаление на данъчната тежест има върху доходите в диапазона 300-400 лв. Целта е намаление на данъчната тежест и ръст при номиналните и реалните доходи на населението.

Скалата за облагане през 2007 г. запазва броя етажи и съответните ставки на действащата през 2006 г., като необлагаемият минимум от 180 лв. през 2006 г. се увеличава на 200 лв. за 2007 г. Съотношението на вноските работодател/работник през 2007 г. остава непроменено при ниво 65/35.

Ефектът от промяната в скалата е намаляване на постъпленията в бюджета със 120 млн. лв., които остават на разположение на населението, а данъчните облекчения за деца при семейното облагане – с около 50 млн. лв.

Полезно е да знаете:

Вие можете да се възползвате от правилата за семейното подоходно облагане. Това означава, че можете да направите приспадане от годишната данъчна основа в зависимост от броя на децата, както следва:

1. при едно ненавършило пълнолетие дете – 420 лв.
2. при две ненавършили пълнолетие деца – 840 лв.
3. при три и повече ненавършили пълнолетие деца – 1260 лв.

Полезно е да знаете:

Доходите от търговия с чуждестранна валута и от продажба и замяна на компенсаторни инструменти и инвестиционни бонове на местните физически лица ще се облагат с данък общ доход.

2. Данъци върху доходите на физически лица в други държави от ЕС

В определени случаи за български граждани може да възникне задължение за плащане на данък върху дохода в друга държава членка. Това са най-често случаите, когато български гражданин е постоянно пребиваващ в тази държава и е получил доход, облагаем по местното законодателство. Ето защо е полезно да познавате общите принципи на системите на данъчно облагане в ЕС.

2.1. Уредбата в законодателството на Европейския съюз

Данъчната политика на Европейския съюз се основава на разбирането, че всяка от държавите в общността има суверенното право да определя системата на данъчно облагане и основните видове доходи на своите граждани, които подлежат на облагане. Това се дължи и на факта, че чрез политиката на данъчно облагане на гражданите се влияе и върху политиката на доходите. В тази връзка хармонизацията на данъчното законодателство на държавите се провежда с оз-

лег на осигуряване на действието на четирите свободи на движение – на лица, стоки, услуги и капитал, които стоят в основата на концепцията за общ пазар.

2.2. Законова уредба на данъчното подоходно облагане

В повечето законодателства на държавите е приложен кодифициран подход към данъчното облагане – правната уредба е обединена в един основен данъчен закон, който урежда общите принципи и институти на фискалната политика на конкретната страна. Системите на подоходното облагане са различни - индивидуално или семейно.

Полезно е да знаете:

На интернет адрес http://ec.europa.eu/youreurope/nav/en/business/management/taxation/taxable-income/index_en.html можете да намерите информация относно подоходното облагане в отделните държави членки.

В държавите с федеративно устройство (например Германия) данъчното законодателство на федерално ниво има за задача да координира фискалната политика на държавата и същевременно да определи обхвата на данъчната компетентност на отделните региони или провинции с цел ефективно взаимодействие между двете нива на държавно управление.

2.3. Принципи на данъчната политика относно подоходното облагане

Данъчната политика на всяка държава е израз на нейното суверенно право да определя самостоятелно размера и вида на данъците, които ще събира на своята територия. Разрешенията, които всяко законодателство прилага спрямо подоходното облагане, са израз на конкретната данъчна и социална политика на правителството. Въпреки спецификата на отделните правни системи има няколко общоприети основни принципа на данъчната политика относно подоходното облагане.

Един от тези принципи е **принципът на приоритет на правата и свободите на гражданите**. Като се има предвид, че събирането на данъци по

своята същност означава отнемане на част от доходите, които по право принадлежат на гражданите, в полза на органите на публичната власт, облагането на данъци следва да се извършва само и единствено на законно основание. Затова вземането на всяко решение, свързано с данъчното облагане на лицата и разрешаването на всеки данъчен спор, трябва да се извършва при строго спазване на правата и свободите на гражданите.

Друг важен принцип е **принципът на законоустановеност на данъците по вид и размер**. За да се избегне всяка възможност за злоупотреба от страна на властите, данъците се установяват по строго определена процедура и само от компетентните органи, снабдени със законни правомощия.

2.4. Данъчно задължени лица

Субект на данъчно задължение е физическото лице, което е:

1. гражданин на съответната държава или
2. чието постоянно местожителство е установено в нея.

В различните законодателства подготвът за определяне на кръга на данъчно задължените лица е много сходен – обикновено данъчният закон дава легална дефиниция на понятия като постоянен адрес, жител и постоянно пребиваване с цел да определи по категоричен начин кои лица имат задължение да плащат данък и да предотврати възможността за превратно тълкуване като опит да се избегне плащането на данъци.

Европейски опит

Данъчният закон на Белгия например въвежда оборима презумпция, че всяко физическо лице, което е вписано в Националния регистър на физическите лица, е жител на кралството, като по този начин улеснява доказването. В Чехия пък едно лице се приема за данъкоплатец, ако има постоянно местожителство на територията на страната или пребивава в нея поне 183 дни в съответната календарна година. Тези лица са данъчно задължени както за доходите, получени на територията на страната, така и за доходите, получени в чужбина. Пак според чешкото законодателство данъкоплатци, попадащи под разпоредбите на международни споразумения, са данъчно задължени само за доходите, получени на територията на страната.

Ако лицето пребивава продължително време извън страната в рамките на данъчната година, доходите, придобити от него, се облагат с данък, ако това е изрично предвидено в закона. Въпреки това данъчните закони на част от държавите членки определят продължителност на престоя в чужбина, над която се счита, че получените доходи не подлежат на облагане от държавата, чийто гражданин е получателят на доходите.

2.5. Облагаеми доходи

Доходите, които подлежат на данъчно облагане с данък върху дохода, обикновено са изброени в закона, който ги разделя на различни категории в зависимост от източника им:

- ❖ трудови възнаграждения
- ❖ хонорари
- ❖ доходи от сделки с имущество, движими вещи и капитали
- ❖ професионални доходи и др.

По принцип под общ годишен доход се разбира сумата от всички доходи, получени от данъчно задълженото лице по време на данъчната година. Във Франция, където е възприето семейното подоходно облагане, към доходите, които получава данъчно задълженото лице, се прибавят и доходите, придобити от децата му и от лицата, които се намират под неговите грижи. Сборът на получената сума се счита за общ доход на лицето.

2.6. Изчисляване на данъка върху дохода

Подходът при изчисляване на данъка върху дохода е сходен при повечето държави. Законът допуска от получения доход да се правят редица отчисления, изрично изброени в него. Доходът, който се формира от получените от данъчно задължено лице възнаграждения, се изчислява, като се приспаднат определени разходи, осигурителните и социалните вноски, определени със закон в тежест на субекта на данъчно задължение. За имуществата, необходими за упражняването на професия или творческа дейност, с изключение на недвижимите имоти, произведенията на изкуството, антикварните или колекционерските предмети, се допуска приспагане на годишни амортизационни квоти.

Разходите за закупуване на движими вещи, използвани смесено за упражняването на професионална или художествена дейност и за лични или семейни нужди на субекта на облагане, подлежат на амортизация или приспагане, ако общата им стойност не надвишава определен максимален размер.

С цел определянето на общия доход или отделното облагане доходите от имуществата, които са обект на законна съпругеска имуществена общност, се облагат за всеки съпруг върху половината от чистата им стойност или върху съответния дял, определен по силата на

гражданските закони на страната. Приходите от самостоятелна дейност на всеки съпруг се облагат за него върху цялата им стойност. Доходите от имуществата на ненавършилите пълнолетие деца, върху които родителите упражняват право на ползване, се облагат върху половината от чистата им стойност за всеки съпруг. Ако има само един родител или ако правото на ползване е само за единия родител, доходите се облагат за него върху цялата им стойност.

Европейски опит

В Чехия данъкоплатецът може да претендира само доказуеми разходи, възникнали за целите на придобиването, обезпечаването и съхраняването на приходите в размер от 25% до 50%. Според чешкото законодателство в случай на съдружие между съпрузи, както и други лица от семейството делът на общите доходи и разходи трябва да е равен. Доходите и разходите, направени за тяхното придобиване и съхранение, се поделят така, че делът на съпруга/съпругата да не надвишава 50%. Когато доходите са от неделима съпругеска собственост, облага се само единият от тях.

В зависимост от размера на данъка в съответната държава дължимата сума се изчислява по установени таблици и схеми в зависимост от установени в закона критерии. В Чехия подоходният данък се плаща по тарифа от 15%-32%. Пак там е приета специална данъчна тарифа за облагането на определени доходи. Тя се движи в границите 15%-25% в зависимост от вида на доходите.

2.7. Семейно (общо) подоходно облагане

Легална дефиниция на понятията, свързани с общото подоходно облагане

В данъчните закони са въведени понятията:

- ❖ семейно лице
- ❖ глава на домакинство
- ❖ зависимо лице.

В данъчното законодателство на държавите, които прилагат принципа за семейно подоходно облагане, обикновено са установени и легални дефиниции за понятията, свързани с прилагането му. В някои от законодателствата изрично е формулирано, че за целите на данъчното облагане за семейно се счита лице, което се намира в брак, който не е прекратен с решение за развод, и не е наличие продължителна фактическа раздяла, свързана с разстройване на връзката между съпрузите.

Европейски опит

В Белгия например по действието на законовата фикция за семейни се считат всички лица, които живеят във фактическо съжителство. В други държави не всяко съвместно съжителство е релевантно за целите на данъчното облагане.

Друго понятие, свързано с прилагането на семейното подоходно облагане, е т.нар. зависими лица.

В различните законодателства със статус на зависими лица от значение за определяне на данъчната тежест се ползват децата, рождени или доведени, възрастни родители и близки, за които данъчно задълженото лице осигурява издръжка и грижи. За нуждите на данъчното облагане с правата на рожденото дете се ползват и осиновените деца, както и тези, оставени при семейството чрез посредничеството на специална агенция за осиновяване.

В някои държави има допълнително изискване освен роднинската връзка да е наличие и общо домакинство и постоянно местоживее на същия адрес с цел да се избегне използването на данъчни облекчения без реално предоставяне на грижи. В някои законодателства е установено допълнително изискване доходите на зависимите лица да не надвишават доходите от професионална дейност на данъчно задълженото лице с цел да се избегне прекомерното разширяване на кръга на лицата, за които може да се ползва данъчното облекчение, предоставено от закона.

2.8. Данъчни облекчения

Семейните данъчни облекчения се предоставят на данъкоплатците в зависимост от тяхното семейно положение.

ние, като схемите на данъчно облагане са организирани по различен критерий в отделните държави. Доходите могат да се облагат по различни скали в зависимост от броя на членовете на семейството или според система за разделяне на доходите – доходите на двамата съпрузи се разделят поравно и върху така получената данъчна основа се прилага съответното данъчно облекчение, като в резултат на това се намалява данъчната тежест.

Данъчните облекчения са общи и допълнителни.

Общите данъчни облекчения представляват определена в закона сума, с която се намалява облагаемият доход, която е различна в зависимост от семейното положение на данъчно задълженото лице и обикновено в социалните държави са по-големи за семейните лица.

Допълнителните данъчни облекчения се основават на посочени от закона различни критерии. Например навършване на определена възраст, увредено здраве, водещо до определена степен на инвалидност. Облекчението се предоставя и на лицето, което осигурява издръжка или грижи на възрастния или инвалида.

В законодателствата е посочена не-облагаемата основа – част от дохо-

да, който не подлежи на облагане. Тя зависи от разходите на данъкоплатеца във връзка с издръжката и грижите за децата му. Размерът е фиксирана сума, определена според броя и възрастта на децата, и прогресивно нараства за всяко следващо дете. Допълнителни облекчения ползват родители, които се грижат за деца инвалиди, дори и да не живеят в общо домакинство, стига да упражняват родителските права.

От облагаемия доход на данъчно задълженото лице се приспадат плащания, направени във връзка с медицински услуги до определен размер, издръжка, постановена със съдебно решение, която се включва към общия доход на получателя.

Право на данъчно облекчение имат и осиновителите на дете в размер на направените разходи във връзка с осиновяване. Данъчните облекчения, свързани с издръжката на децата и зависимите лица, са обусловени от общия брутен доход на зависимото лице, както и от възрастта на децата и се прилагат, когато доходът на данъчно задълженото лице е в определени граници.

В някои законодателства за лица без постоянно местопребиваване в страната не се полагат данъчни облекчения за семейни задължения.

2.9. Семейно подоходно облагане

В някои от държавите в ЕС се предвижда семейно подоходно облагане на доходите на членовете на семейството. В повечето държави, които прилагат принципа на семейното подоходно облагане, данъчно задълженото лице може да избира системата, по която да се облагат доходите му. Изборът обикновено е обусловен от срока за подаване на данъчна декларация и изисква изрично волеизявление на лицето.

Европейски опит

Във Франция данъкоплатецът може да поиска отделно облагане от това на децата му, при условие че източниците на техните доходи са независими от неговите. Разделено облагане на доходите на съпрузите се допуска в случаите, когато съпрузите живеят разделени и са разделили имуществото, както и при напускане на семейното жилище от един от съпрузите, като всеки от тях има отделни доходи.

2.10. Деклариране и внасяне на данъка

Полезно е да знаете:

Поради особеностите и сложните правила на отделните системи за подоходно облагане е полезно да се обърнете за помощ към т.нар. данъчни съюзи или агенции, които са обществени организации, които се специализират в данъчни консултации за граждани и фирми.

Координати за отделните държави можете да намерите на интернет адрес: <http://www.cfe-eutax.org/register/eng/default.aspx>

Данъчната година в страните членки обикновено започва на 1 януари и приключва на 31 декември. В някои държави (например Великобритания) данъчната година им други начални и крайни дати. Декларирането на доходите се извършва в определен срок (до 3 месеца) след края на данъчната година.

II. СОЦИАЛНО И ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ В СТРАНИТЕ ОТ ЕС

Предизвикателството пред Европейския съюз в областта на социалната политика е постигане на по-висока мобилност на работната сила, което е една от предпоставките за стабилност на общата валута – евро. Без възможност за прехвърляне/признаване на осигурителните и здравни права и взаимната координация това е невъзможно. За постигането на тази цел би следвало да е налице процес на сближаване, което е трудно да се приеме от държавите, защото са привърженици на различни социални и икономически модели.

Проблемите на социалната политика се разглеждат не само на законодателно, но и на политическо ниво поради естеството на съюза - социална насоченост на преобладаващите държави членки, известен като европейски социален модел, който да балансира натиска на пазарните сили. Законодателството на ЕС в тази област третира трудовото право, безопасност и здраве по време на работа, равнопоставеността на мъжете и жените и борбата с дискриминацията и общественото здраве.

Съвместните дейности в тази област се налагат с течение на времето чрез прилагането на т.нар. открит метод на координация на политиките. Отговорен за това е комисарят по заетостта, социалната политика и равните възможности и в рамките на генерална

дирекция в Европейската комисия със същото наименование. Компетенциите за изграждане на политиката остават на държавите членки, а ангажиментите са разписани в директиви, определящи цел и оставящи възможност за избор на държавите за методите за постигането ѝ. Инструменти също така са стратегиите и плановете за действие в тази област, като финансирането се осъществява от Европейския социален фонд и програми на общността.

*Владимир Шпидла
Комисар по заетостта*

Независимо от напредъка през последните години при координацията следва да се отбележи, че ръстът на икономиката на САЩ е два пъти този на Франция за последното десетилетие. Една от причините е, че социална Европа дава по-голяма тежест на повишаването на заетостта. Съвременните теории за растежа подчертават, че двигател на растежа е не просто по-високата заетост, а иновациите, и особено направените от компании иновации. Не на

последно място европейският социален модел има проблем със системата на солидарност вследствие на демографския срив. Все по-малко са работещите, които внасят осигуровки, и повече пенсионерите, които получават средства от фондовете.

Презледът на общите системи и ставки за социално и здравно осигуряване е неоспоримо доказателство за разминаването в социалните политики. В потвърждение на това ще сравним данните за общите вноски в държавите членки:

Полезно е да знаете:

Пълна информация за тях може да намерите на http://ec.europa.eu/employment_social/missoc/db/public/compareTables.do

Белгия

Системата е централизирана и няма таван за вноските. Базовата вноска е 37.84% , от които 24.77% внася работодателят и 13.07% работещият. Работодатели с повече от 10 служители също така внасят 1.69%. Здравната вноска за държавни служители е 7.35%, от които 3.55% внася служителят и 3.80% държавата. Помощи, предоставени на инвалиди, не се облагат.

Дания

Общото осигуряване е 8% от заплатата/дохода и се внасят във Фонд на работещите.

Испания

Общата вноска е 28.3%, от които 4.7% внася работникът, а 23.6% работодателите. Тези вноски се правят за доход до € 2 897.70 на месец за преобладаващите осигурени. За други 11 категории има различен таван.

Естония

Няма таван за осигуряване и сумата се внася от работодателя. Ставката е 33%, от които 13% са за здравно, а 20% за пенсионно. Самоосигурените/самонаетите внасят същите проценти до доход от € 949 на месец.

Ирландия

Вноската за социално осигуряване не включва осигуряване на заболяване и майчинство и не е предвиден таван. Самонаетите внасят 3.0% без таван. Работещите внасят 4%, като първоначалните € 127 се изключват, а доход до € 300 на седмица не се облага. Годишният таван е € 46 600. Работодателите внасят

8.5% (от които 0.7% отиват в Национален фонд за обучение) за доходи до € 356 на седмица и 10.75% (от които 0.7% отиват в Национален фонд за обучение) за доходи над € 356 на седмица.

Кипър

Осигурителният таван е € 3620 на месец. Работодателят и осигурените внасят по 6.3%. Самоосигурените внасят по 11.6% от определени за различните професии минимални

осигурителни доходи. Доброволните вноски са 10.0% от декларирания доход. Работещите в чужбина могат доброволно да внасят 12.6% от осигурителния доход.

Латвия

Здравното осигуряване, осигуровките за майчинство, за инвалидност, пенсионно, за безработица и професионални заболявания са, както следва: Вноски за всички осигурителни случаи - 33.09% от общия доход, от които 9.00% работещите и 24.09% работодателят. Таванът за осигуряване е € 29 733 на година. Самонаетите внасят 30.2% от декларирания доход при таван от € 29 733 на година. Предвидени са и доброволни пенсионни вноски 24.79%, а за съпруг/съпруга на самоосигурен - 30.98%. Минималният осигурителен доход е € 1896, а максималният - € 29 733 на година.

Литва

Базовата вноска е 33.7% от дохода (с изключение на осигуряване за безработица и професионално заболяване). От тях 30.7% внася работодателят, а 3.0% работещият.

Малта

Вноската е в зависимост от седмичния доход. Вноската за самоосигуряващите се е 15% от дохода и се внасят при доход над € 908 на година. При доход на неомъжени до € 6774 се заплаща фиксирана сума от € 20 на седмица.

Португалия

Общата ставка за осигуряване (с изключение на това за безработица и професионално заболяване) е 34.25%, от които 11.00% внася осигуреният и 23.25% работодателят. Не е предвиден таван, а за някои професии (например за нестопански организации) и за младежи са предвидени облекчения.

Великобритания и Северна Ирландия

Обща вноска за заболяване и майчинство, за инвалидност, пенсионни и за безработица, които варират съгласно дохода. Осигурените внасят 11% (9.4%, ако участват в оторизирана пенсионна схема) за доходи от € 137 до € 918. Работодателите внасят 12.8% за доход над € 137 на седмица.

В Словакия, Финландия, Швеция, Словения, Чехия, Германия, Гърция, Италия, Люксембург, Унгария, Холандия, Австрия и Полша не е предвидена обща вноска. Краткият преглед на здравното им осигуряване също показва значителни различия:

Унгария

Здравната вноска е 15% от дохода, от които 4% внася работникът и 11% работодателят. Няма таван за осигуряване, предоставена е възможност за „поска“ вноска от работодател в размер на € 7.72 на месец.

Люксембург

Здравната вноска е 5.4% от дохода, от които 2.7% внася работещият и 2.7% работодателят. Предвиден е таван до € 7517.12 на месец.

Италия

Няма таван за на осигурителния доход за здравни вноски. За трудовежки професии ставката е 2.88%, които се внасят от работодателя (включва осигуровки за майчинство). За административен персонал: в индустрията - 0.66% вноски от работодателя, а в търговията - 0.44% вноски от работодателя.

Гърция

Внасят се 6.45%, от които 2.15% за работещия и 4.30% за работодателя.

Германия

Размерът на вноските е според различните здравни фондове. Средната вноска е около 13.30%, от които 6.65% внася работникът и 6.65% работодателят. Работещите заплащат допълнително 0.9%. Таванът за осигуряване е € 42 750.

Чехия

Здравното осигуряване е 13.5% от дохода, от които 4.5% внася работникът и 9.0% работодателят. Не е предвиден таван на осигурителния доход.

Самонаетите внасят 13.5% върху 50% от дохода си (след приспадане на разходите за доход до € 16 741 на година).

Словакия

Вноските са процент от определена база и се внасят 4.0% от работника (2.0% за инвалиди), 10.0% от работодателя (5.0% за инвалиди) и 14.0% за самонаети (7.0% за инвалиди) на база дохода за предишната година. Минималният осигурителен доход е € 182, а максималният € 1254 за месец. Пониски равнища са определени за инвалиди и младежи.

Швеция

Няма вноски, финансира се от данъци.

Финландия

Държавно здравно осигуряване, финансирано от данъци на местните власти.

Осигуряване при заболяване: 1.33% върху дохода, 1.5% върху пенсията и социалните помощи.

Словения

Здравното осигуряване е 12.92% от дохода, от които 6.36% внася работникът, а 6.56% работодателят. Не е предвиден таван. Самонаетите внасят 12.92% върху осигурителната база за пенсионното осигуряване. Селскостопанските работници внасят 6.36% от осигурителната база за пенсионното осигуряване. Предвидени са и специфични здравни вноски за здравна помощ и пътни разноски в размер на 5.21% и 18.78% от осигурителната база за пенсионното осигуряване за фермери и пенсионери.

III. ДАНЪЦИ ВЪРХУ ПОТРЕБЛЕНИЕТО

1. Данък върху добавената стойност

1.1. Промяна в законодателството, продукувано от членството в ЕС

Законът за данък върху добавената стойност, в сила от началото на 2007 г., регламентира ново данъчно третиране на ДДС в областта на търговията между държавите - членки на ЕС. В рамките на общия европейски пазар внос и износ не съществуват и затова се въвеждат няколко нови режима, които заместват досегашното облагане на вноса и износа за европейските държави.

При търговията със стоки между регистрирани по ДДС фирми в две различни държави членки са дефинирани две нови понятия – вътреобщностна доставка, която замества досегашния режим износ, и вътреобщностно придобиване, което замества досегашния режим внос.

Вътреобщностна доставка

Когато българска регистрирана фирма извършва доставка на стоки, които се транспортират до друга държава членка, и получателят е регистрирана по ДДС фирма, тази доставка вече няма да се третира като износ, а като вътреобщностна доставка, която се облага с нулева ставка. Това означава, че българският доставчик издава фактура, в която няма да начисли данък, а данъкът ще бъде начислен от получателя по ставката в държавата членка, в която се доставят стоките.

Вътреобщностно придобиване

При обратния вариант – когато доставчик е регистриран в друга държава членка търговец, а получател е регистрирана българска фирма и стоките се превозват от територията на друга държава членка към България, вече няма да е налице внос, а вътреобщностно придобиване. Европейският доставчик на практика извършва вътреобщностна доставка, за която няма да начисли данък, а българската фирма – получател ще е задължена да начисли данъка по ставката в България, която и през тази година е 20%.

За извършените вътреобщностни доставки и вътреобщностни придобивания регистрираните лица имат право на данъчен кредит.

Дистанционна продажба

Когато българска регистрирана фирма доставя стоки до друга държава членка и получател е нерезигрирано по ДДС лице, не може да бъде приложен режимът на вътреобщностна доставка и придобиване, тъй като едната страна по сделката не е регистрирано лице. В тези случаи е налице дистанционна продажба.

При дистанционните продажби се изисква доставките да се облагат със ставката в България до момента, в който българската фирма доставчик не достигне съответния оборот за регистрацията по ДДС в другата държава членка. Когато европейска регистрирана фирма извършва доставки към български нерезигрирани лица и за текущата година

оборотът от дистанционните продажби надхвърли 70 хил. лв., тази европейска фирма трябва да се регистрира по ДДС в България. Продажбата, с която се гостига този оборот, подлежи на облагане с данък по закона.

Тристранна операция

Отново във връзка с търговията между регистрирани по ДДС фирми е въведено и понятието тристранна операция - доставят се стоки от лице, регистрирано в държава членка А (прехвърлител) към лице, регистрирано в държава членка Б (посредник), което от своя страна доставя тези стоки към лице, регистрирано в държава членка С (придобиващ). Стоките обаче се транспортират директно от държава А към държава С. В тези случаи прехвърлителят извършва вътреобщностна доставка към посредника, за която не се начислява данък. Посредникът извършва доставка на стоките към придобиващия, като мястото на изпълнение на тази доставка е държавата С, т.е. извън територията на страната. Тази доставка се документира с фактура, в която не се начислява данък, но в нея изрично се отбелязва, че задължен да начисли данъка е придобиващият в държава С.

Данък се начислява от получателя на стоките, когато той е регистриран по ДДС в България, ако стоките се доставят от регистрирана европейска фирма и монтажът и инсталацията на стоките е за сметка на доставчика.

По отношение на вноса и износа от България към трети страни и територии (извън територията на общността) няма промени. При внос данъкът ще се начислява от митническите органи, а доставките, свързани с износ, са дефинирани като доставки с нулева ставка и право на данъчен кредит.

1.2. ДДС - минимални ставки, процедури, правни аспекти

Данъчна основа

Променени са правилата за формиране на данъчната основа - вече няма да включва неустойките и лихвите за забава, като не съществува и регулация на основата при продажба на загуба. Това означава, че данък може да се начислява и върху основа, по-ниска от себестойността или данъчната основа при придобиване или внос.

Задължителна, доброволна и специална регистрация

Прагът за задължителна регистрация от 50 000 лв. се запазва, но в него вече се включват и доставките, облагаеми с нулева ставка. В същото време се дава възможност за доброволна регистрация без оглед на реализирания оборот през годината. Това означава, че всяко лице, което извършва икономическа дейност, може да се регистрира по ДДС. Запазен е и принципът на право на приспадане на данъчен кредит за активите, придобити преди датата на регистрацията по закона. Това право обаче може да бъде упражнено само за налични активи, кои-

мо са произведени, придобити или внесени не по-рано от 5 години от датата на регистрацията (за недвижимите имоти – 20 години).

Въвежда се и една специална регистрацията за лица, които извършват вътреобщностни придобивания. Когато нерегистрирана по ДДС фирма, включително данъчно незадължено юридическо лице (министерства, общини, лечебни заведения, неправителствени организации и т.н.), осъществяват вътреобщностни придобивания за текущата година над 50 000 лв., за това лице ще възниква задължение за регистрацията на основание вътреобщностни придобивания. Задължението за тази специална регистрацията възниква преди осъществяване на придобиването, с което лицето надхвърля прага от 50 000 лв., като това придобиване също подлежи на облагане с данък. Веднъж регистрирано, лицето има задължение да начислява ДДС за всяко облагаемо вътреобщностно придобиване на стоки, които се доставят от регистриран в друга европейска държава доставчик до територията на страната. Тези лица нямат право да начисляват данък за другите извършвани от тях доставки и нямат право на данъчен кредит за начисления при придобиването данък. Независимо че са регистрирани по ДДС на това специално основание, тези лица трябва да следят оборота от извършваните от тях доставки и при достигане на прага за задължителна регистрацията от 50 000 лв. за тях възниква задължение за регистрацията на общо основание.

Доставки на услуги

Доставките на услуги от регистрирано по ДДС лице в България към регистрирано лице по ДДС в друга държава членка - когато се извършват транспортни услуги, свързани със стоки, които се превозват от България към територията на друга държава членка, както и посреднически услуги във връзка с тези транспортни услуги, мястото на изпълнение на тези услуги е държавата членка, която е издала ДДС номера на получателя. Това означава, че българският доставчик няма да начислява данък за тези услуги, а задължен да начисли данъка е получателят на услугата, и то по ставката в държавата членка, където е регистриран. В тази връзка и българските регистрирани фирми, които получават такива услуги от регистрирани европейски фирми, трябва да начисляват ДДС по ставката в България. Подобно е положението и при получаване на т.нар. интелектуални услуги, за които задължен да начисли данъка е получателят в България, и то независимо дали фирмата е регистрирана по ДДС или не.

Финансов лизинг

Съществени изменения има по отношение на доставките на стоки при условията на финансов лизинг. Европейското законодателство изисква в тези случаи ДДС да се начисли при предоставяне на стоката и ето защо фактическото предоставяне на стоки по договор за лизинг (наем) се приравнява на доставка, като изрично е предвидено прехвърля-

не на собствеността в самия договор. Данъкът е изискуем от доставчика с фактическото предаване на стоката. Регламентирано е и как следва да се коригира данъчната основа при фактическото предаване в случаите, когато договърът се прекрати. С преходните и заключителни разпоредби е гадена възможност заварените към 1 януари 2007 г. договори по финансов лизинг да се облагат като доставка с периодично или непрекъснато изпълнение.

Полезно е да знаете:

По всички заварени към 1 януари 2007 г. договори лизингодателят продължава да начислява ДДС при получаването на всяко плащане.

За целта обаче в едномесечен срок от влизането на закона в сила лизингодателите трябва да предоставят на компетентната териториална дирекция на НАП информация за тези договори. В противен случай се счита, че след 1 януари 2007 г. по тези заварени договори настъпва фактическо предаване на стоките и за стойността на всички оставащи за плащане лизингови вноски ще трябва да се начисли ДДС.

Нови облагаеми доставки

Доставките на т.нар. земя за строеж от освободени стават облагаеми. В същото време доставките на сгради, които не са нови след 1 януари 2007 г., се третират като освободени доставки.

Нови са сградите, за които не са изминали 60 месеца, считано от датата, на която е издадено разрешението за ползване по реда на ЗУТ. Доставчикът има право да избере доставките на стари сгради да бъдат облагаеми.

Полезно е да знаете:

От обхвата на освободените доставки са премахнати правните услуги, доставките на метални отпадъци, приватизационните сделки, доставките на селскостопански стоки.

Доставките на протези за хора с увреждания запазват характера си на освободена доставка само когато се осъществяват във връзка с извършване на здравна услуга. Редуцирани са и освобождаванията от ДДС при внос, като е премахнато освобождаването на мощно-технически средства за хора с увреждания и автомобили за тях.

Начисляване, плащане на данъка и данъчен кредит

Запазен е принципът, че данъкът става изискуем на датата на възникване на данъчното събитие или на датата на авансовото плащане, като данъчен документ следва да се издаде в 5-дневен срок от датата, на която данъкът е станал изискуем. Данъчната ставка е запазена в размер на 20 на сто.

По отношение на правото на данъчен кредит има съществени промени. Запазен е принципът, че данъчният кре-

гим се упражнява в данъчния период, за който е възникнал, или в някой от следващите три поредни едномесечни периода.

Полезно е да знаете:

Право на данъчен кредит възниква за получателя при условие, че разполага с фактура независимо от това дали доставчикът е начислил данък в дневника за продажбите и в справката-декларация по ДДС.

Изискването за начисляване на данъка при доставчика досега създаваше много проблеми на получателите по доставката, които бяха потърпевши от действията на доставчиците си. Шеста директива обаче изисква правото на данъчен кредит да се упражнява безусловно при наличие на данъчен документ, издаден от регистриран доставчик, и този принцип е залегнал в новия закон.

Освен това се дава възможност данъчен кредит да се ползва и когато лицето осъществява доставки с място на изпълнение извън територията на страната, които биха били облагаеми, ако бяха с място на изпълнение на територията на страната. За целите на данъчния кредит за облагаеми се считат и извършваните от доставчика финансови и застрахователни услуги, когато получател по тях е лице, което не е установено на територията

на общността. При стария режим доставчиците нямаха право на данъчен кредит, когато извършваха доставки с място на изпълнение извън територията на страната, т.е. в случаите на т.нар. износ на услуги. Това правеше услугите на българските доставчици неконкурентни, тъй като сумата на данъка, която не се ползваше като данъчен кредит, се включваше в цената на услугите.

Корекции на ползван данъчен кредит се правят както и досега – когато със стоките или услугите се извършват освободени доставки, както и в случаите на липси и брак. В същото време обаче режимът на корекциите на ползван данъчен кредит е облекчен. На първо място корекции няма да се правят, ако са изминали над 5 години от годината на упражняване на данъчен кредит (за недвижимите имоти 20 години). Освен това, ако например дадена стока е използвана 2 години за извършване на облагаеми доставки и впоследствие започне да се използва или за освободени доставки, или както за облагаеми, така и за освободени доставки, вече няма да се връща целият размер на ползвания данъчен кредит, а само част от него – тази, която съответства само на оставащите години (до изтичане на 5-годишния срок), през които стоката/услугата ще се ползва за освободени или както за облагаеми, така и за освободени доставки.

Друг изцяло нов момент е възможността лицата да ползват данъчен кредит за стоки, за които не са упражнили правото си, тъй като са осъществявали само освободени доставки, но впоследствие със същите стоки те започват да извършват и облагаеми доставки.

Тримесечната процедура за приспособяване на данък е запазена, като срокът за възстановяване след тази процедура е 45-дневен. Съкратен, 30-дневен срок за възстановяване е налице, когато лицето е извършило облагаеми доставки с нулева ставка над 30% от всички извършени от него облагаеми доставки. Запазен е и 10-дневният срок за възстановяване на ДДС, когато лицето е получило разрешение от министъра на финансите във връзка с реализиране на инвестиционен проект.

Дава се възможност лицата да извършат корекции в случаите на погрешно съставени документи, включително и в случаите, когато за облагаема доставка е издадена фактура, без да е начислен данък или обратното.

Правото на данъчен кредит е безусловно, стига получателят да разполага с фактура, в която доставчикът е посочил на отделен ред данъка. С други думи, правото на данъчен кредит не е обвързано с никакви формални действията от страна на доставчика. Ето защо системата на ДДС сметката в контекста на новите условия и изисквания на ЗДДС не е необходима за бизнеса.

1.3. ДДС при придобиване на превозни средства

Друг особен режим е режимът на облагане на новите превозни средства. Доставката на ново превозно средство е вътреобщностна доставка, която се облага с нулева ставка и при която данъкът се дължи от придобиващия, независимо дали той е регистрирано по ДДС лице. Това означава, че и в случаите, когато физическо лице от България купува например нов лек автомобил от друга държава членка, това лице ще е задължено да внесе данъка по ставката в България. За целта лицата трябва да подадат в компетентната дирекция на НАП декларация за придобиването в 14-дневен срок от изтичане на месеца, през който е осъществено придобиването. В същия срок трябва да бъде внесен и данъкът за придобиването.

Ако лице извърши доставка на нов автомобил от България към друга държава членка, това лице трябва да декларира тази доставка пред компетентната дирекция в 14-дневен срок от изтичане на месеца, през който е извършил доставката. Данъчната ставка за тази доставка е нулева, т.е. размерът на данъка е нула, а лицето ще може да възстанови платения от него данък при закупуването, придобиването или вноса на автомобила до определен размер.

Запазен е режимът, съгласно който при придобиване на лек автомобил, в случай че предприятието не извършва с него основна дейност, не е налице право на данъчен кредит, не-

зависимо дали той е нов или стар. По отношение на правото на данъчен кредит употребяваните автомобили се третират по същия начин като новите.

Пример от практиката

В примера са разгледани всички основни хипотези при покупка на МПС:

- ❖ Български гражданин купува от немски гражданин. Немският гражданин не начислява ДДС. Няма да има и ДДС при внос (тъй като няма режим внос между държавите членки).
- ❖ Български гражданин купува от немска фирма - дилър на коли втора употреба. Дилърът начислява немския ДДС върху маржа на цената (продажната цена минус покупната цена). Няма да има ДДС при внос (тъй като няма режим внос между държавите членки).
- ❖ Български гражданин купува от немска фирма - регистрирано за ДДС лице, която не прилага схема за облагане на маржа. Немската фирма начислява немския ДДС на цялата продажна цена. Няма ДДС при внос.
- ❖ Българска фирма - дилър на стоки втора употреба, купува от немски гражданин. Немският гражданин не начислява ДДС. Няма и ДДС при внос.
- ❖ Българска фирма - дилър на стоки втора употреба, купува от немски дилър на стоки втора употреба. Немският дилър начислява немския ДДС върху маржа на цената (продажната цена минус покупната цена), българският дилър няма право на данъчен кредит. Няма да има ДДС при внос.
- ❖ Българска фирма - дилър на стоки втора употреба (нерегистрирано лице), купува от немска фирма - регистрирано за ДДС лице, която не прилага схема за облагане на маржа. Немската фирма начислява немския ДДС на цялата продажна цена. Това ще е така, докато българският дилър не достигне прага за регистрация за вътреобщностно придобиване от 50 000 лв. След регистрацията на българския дилър немският дилър ще начисли ДДС – 0%, а българският дилър ще начисли 20% при вътреобщностното придобиване. Няма ДДС при внос.
- ❖ Българска фирма - регистрирано по ДДС лице, купува от немска фирма - регистрирано за ДДС лице, която не прилага схема за облагане на маржа. Немската фирма начислява ДДС – 0%, а българската фирма ще начисли 20% при вътреобщностното придобиване. Няма ДДС при внос.

2. Мита и данъчно облагане на стоките за лично потребление

2.1. Стоки, съдържащи се в личния багаж на пътници от трети страни

Съгласно европейското митническо законодателство, което България прилага пряко от 01.01.2007 г., освобождаванията от плащането на вносни сборове при внос на стоки от пътници от трети страни са регламентираны в раздел XI, от чл.45 до чл.49 на Регламент на съвета (ЕИО) № 918/83 от 28 март 1983 г. относно установяване на режима на общността за митнически освобождавания.

На основание посочените разпоредби от вносни сборове се освобождават стоките с нетърговски характер, внасяни от трети държави от пътници и съдържащи се в личния им багаж.

Личен багаж е всичкият багаж, който пътникът представя пред митническото учреждение при пристигането си на митническата територия на общността, както и багажът, който той може да представи покъсно пред същото митническо учреждение, при условие че докаже, че при отпътуването си го е предал като багаж на пътник на същата фирма превозвач, с която е пътувал той самият.

Преносимите туби с гориво не се считат за личен багаж.

Стока с нетърговски характер е всяка стока, която:

- ❖ се внася епизодично и
- ❖ е предназначена за лично използване или употреба от пътника или от членовете на неговото домакинство или за подарък, като видът и количеството ѝ не следва да будят съмнения, че вносите се осъществява с търговска цел.

Всеки пътник над 17-годишна възраст може да внесе:

а) тютюневи изделия:

- ❖ 200 цигари или
- ❖ 100 пурети (пури с максимално тегло 3 грама всяка) или
- ❖ 50 пури или
- ❖ 250 грама тютюн за лула или друг начин на пушене

б) алкохол и алкохолни напитки:

- ❖ дестилирани и спиртни напитки с обемно алкохолно съдържание над 22% негенатуриран етилов алкохол с обем алкохолно съдържание 80% и повече – 1 литър, или
- ❖ дестилирани и спиртни напитки и аперитиви на винена или алкохолна основа, тафия, саке или подобни напитки с обемно алкохолно съдържание не по-високо от 22%, пенливи вина, ликьорни вина – 2 литра, или
- ❖ непенливи вина – 2 литра

- в) парфюми – 50 грама, и тоалетни води – 0.25 литра**
- з) медикаменти – в количества, отговарящи на нуждите на пътника.**

Пътниците, ненавършили 17 години, нямат право на освобождаване от вносни сборове на горепосочените стоки с изключение на парфюми, тоалетни води и медикаменти.

Пътниците над 17 години се освобождават от вносни сборове за придобити в трети страни стоки, различни от горепосочените, до общата собствена стойност на стоките, възлизаща на 175 евро. За пътниците на възраст до 15 години нормата за освобождаване от вносни сборове е 90 евро.

Когато общата стойност на две или повече стоки, притежание на един пътник, надвишава 175 евро, се разрешава освобождаване само за тези стоки, сумата от чиито стойности не надвишава тези норми, като не се допуска стойността на един отделен предмет да се разделя.

На основание чл.21, ал.1, т.4 от Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС) и чл.58, ал.1, т. 12, буква „в“ от Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС), в сила от 01.01.2007 г., личният багаж на пътниците се освобождава от акциз и данък върху добавената стойност в рамките на разрешения безмитен внос съгласно митническото законодателство.

2.2. Пратки с незначителна стойност (без значение дали изпращачът и получателят са физически или юридически лица)

Съгласно чл.27 и чл.28 от Регламент 918/83 от вносни сборове се освобождават пратки, съдържащи стоки с незначителна стойност, изпратени непосредствено от друга страна до получател в Общността.

Като стоки с незначителна стойност се считат стоките, чиято обща стойност за пратка не надвишава 22 евро.

Не се допуска освобождаване на алкохолни продукти, парфюм и тоалетна вода, тютюн и тютюневи изделия.

2.3. Пратки от физически за физически лица

На основание чл.29 до чл.31 от Регламент 918/83 се освобождават от вносни сборове стоки, съдържащи се в пратки, изпратени от физическо лице, намиращо се в друга държава, до друго физическо лице, намиращо се на митническата територия на общността, при условие че се касае за внос на стоки без търговски характер.

За внос на стоки без търговски характер се счита вносът на пратки, които:

- ❖ се извършват случайно
- ❖ пратките съдържат стоки, предназначени изключително за лична употреба от страна на получателя или

семейството му и нито по своя вид, нито по количеството си не пораждават съмнение, че се внасят с търговска цел и

- ❖ са изпратени от изпращача на получателя, без каквото и да било заплащане от страна на последния.

В чл.31 са посочени стоки, които се ограничават до следните количества:

Тютюневи изделия:

- ❖ 50 цигари или
- ❖ 25 пурети (пури с максимално тегло 3 г всяка), или
- ❖ 10 пури, или
- ❖ 50 грама тютюн за лула или друг начин на пушене.

Алкохол и алкохолни напитки:

- ❖ дестилирани напитки и спиртни напитки с над 22% обемно алкохолно съдържание – 1 литър, или
- ❖ дестилирани напитки и спиртни напитки, аперитиви на винена или алкохолна основа, с обемно алкохолно съдържание не по-високо от 22%; пенливи вина, ликьорни вина – 1 литър, или
- ❖ непенливи вина – 2 литра
- ❖ парфюми - 50 грама, или тоалетни води – 0.25 литра.

Освобождаването от вносни сборове за всяка отделна пратка се ограничава

до общата стойност 45 евро, включително стойността на стоките, посочени по-горе.

Освобождаването от ДДС и в двата горепосочени случая съгласно ЗДДС е по реда на митническото законодателство.

2.4. Количества, закупени в друга държава членка от физически лица

В чл.21, т.5 от ЗАДС е предвидено количеството на освободените от заплащане на акциз тютюневи изделия, алкохол, алкохолни напитки и кафе, закупени в друга държава членка от физически лица за лични нужди и превозвани от тях, да бъдат определени с правилника за прилагане на закона. Тези количества са в съответствие с посочените минимални количества в чл.9 на Директива на съвета 92/12/ЕИО от 25 февруари 1992 г. за общите правила относно стоките, подлежащи на облагане с акциз, и за съхранението, движението и контрола, а именно:

- ❖ цигари – 800 броя
- ❖ пурети (пури с тегло не повече от 3 грама всяка) – 400 броя
- ❖ пури – 200 броя
- ❖ тютюн за пушене – 1 килограм
- ❖ спиртни напитки – 10 литра
- ❖ междинни продукти – 20 литра

❖ вина – 90 литра (включително не повече от 60 литра пенливи вина)

❖ бира – 110 литра.

По отношение на ДДС за стоки, които са закупени от физически лица от държава - членка на ЕС, и са предназначени за свободно обращение, няма нормативно определени количествени и стойностни ограничения.

3. Акцизи - хармонизирани на данъчните системи и въвеждане на минимални акцизи върху тютюн, алкохол, петрол, електроенергия

Акцизът като косвен данък е един от данъците, представляващ важен фискален инструмент на държавата. Приходите от акциза се формират от течни горива, тютюневи изделия, алкохол и алкохолни напитки и други стоки.

Тенденцията е към все по-голямо разширяване на обхвата и усъвършенстване на структурата на акцизните стоки.

3.1. Тенденции в хармонизацията на структурата на акцизите

Структурата на акцизите в България започна да се хармонизира още през 1999 г. Постигнато е значително съответствие на българското данъчно законодателство в областта на акцизите с това на Европейската общност.

3.1.1. Алкохол и алкохолни напитки - директива 92/83 ЕИО

Спиртни напитки

Структурата на акциза върху спиртните напитки е в съответствие с изискванията на чл.21 от Директивата на съвета 92/83 ЕИО. Облагането се извършва като абсолютна сума в левове за хектолитър чист алкохол, измерен при температура 20 градуса по Целзий. Определена е единна ставка, която се прилага за всички видове спиртни напитки.

Пиво

Българското законодателство се хармонизира с изискванията на чл.2 от Директива 92/83 ЕИО чрез включване в дефиницията на пивото „и/или всяка стока, представляваща смес от пиво и безалкохолни напитки, с код по МТ 2206 и в двата случая с действително алкохолно съдържание в обемно изражение, превишаващо 0.5 обемни процента“.

Всички видове бира се облагат с един и същ акциз за литър завършено изделие в страните от Европейския съюз (евро за хектолитър / градус на Плато или евро за хектолитър / градус алкохол на завършено изделие). В българското законодателство облагането на пивото е с единна ставка в лева за хектолитър / градус на Плато и се въведе през 2002 г.

Междинни продукти

Съгласно чл.17 (1) от Директива на съвета 92/83 ЕИО междинните продукти са всички стоки, които са с действително алкохолно съдържание не по-малко от 1.2 обемни %, но не повече от 22 обемни % и не попадат в частта пиво, непенливо и пенливо вино, други напитки, получени от ферментация без вино и пиво.

В българското законодателство те са обособени като отделна група „Междинни продукти“ със Закона за изменение и допълнение на Закона за акцизите от 01.01.2003 г.

3.1.2. Тютюневи изделия

Цигари

Структурата на акциза за облагане на цигарите е в съответствие с Директива 92/79 ЕИО относно сближаване на данъците върху цигарите.

В българското законодателство за цигарите се прилага смесена система за облагане, състояща се от специфичен акцизен данък за единица изделие и пропорционален акцизен данък, изчислен на основата на продажната цена на дребно. От началото на 2006 г. цигарите се обособиха в една група „Цигари“, с което се премахна разделението им на две групи – „Цигари с филтър“ и „Цигари без филтър“.

Пури и пурети

Структурата на акциза за облагане на пурите и пуретите у нас е в съответствие с изискванията на чл.3 (1) от Директива 92/80 ЕИО, а именно сближаване на данъците на обработения тютюн с изключение на цигарите.

Тютюн, предназначен за пушене (за лула и цигари)

Структурата в това отношение е в съответствие с изискванията на чл.3 (1) от Директива 92/80 ЕИО. Определен е специфичен данък за 100 грама и процент, изчислен на основата на продажната цена.

3.1.3. Минерални горива и минералните масла

В тази област българското законодателство започна да се хармонизира още през 2004 г. с европейското, като се премина от облагане в лева за тон към облагане в лева за 1000 литра. Предстои обаче да се извърши още много работа в това направление, тъй като искането на нашата страна беше прието за преходен период от 5 години (до 31.12.2010 г.) по отношение прилагането на минималната акцизна ставка в страните от ЕС върху безоловния бензин, която е 359 EUR за 1000 литра (702 лв./1000 литра) и 7 години (до 31.12.2012 г.) по отноше-

ние прилагането на минималната акцизна ставка в страните от ЕС върху дизеловото гориво и керосина, която е 330 EUR за 1000 литра (645 лв./1000 литра) от Директива на съвета 92/82 ЕИО.

3.1.4. Разширяване на облагането с акциз

Действащото в момент акцизно законодателство в страната включва облагането на електрическата енергия и възлицата, както е в страните на Европейския съюз. България спазва поетия ангажимент да хармонизира данъчното законодателство в тази област, като въведе акциз за тези стоки през 2007 г. със следните ставки за:

- ❖ за възлицата и кокса - 0.30 лв. за гигаджаул
- ❖ за електрическата енергия - 1.00 лв. за мегаватчас.

Акцизната ставка върху електрическата енергия за потребители на електрическа енергия за битови нужди по смисъла на Закона за енергетиката е 0 лв. за мегаватчас. Тези ставки са преходни и са договорени с Европейския съюз, тъй като са два пъти по-малки от минималните за общността, постигнати още през 2004 г. Нашата страна ще достигне минималния им размер през 2010 г.

3.2. Размер на акцизните ставки

Директивите за ставките определят минималните ставки за акцизите чрез съотнасяне с категории и дефиниции, определени в структурните директиви.

За спиртните напитки

Размерът на акциза в България е достигал минималния за общността – 550 евро за хектолитър чист алкохол. В момента той е 1100 лева (561.56 евро) за хектолитър чист алкохол, измерен при температура 20 градуса Целзий. Република България е поела ангажимент да достигне размера до датата на присъединяване.

От 01.01.2007 г. е въведен акциз и за етилов алкохол (ракия), произведен в специализиран малък обект за дестилране – 550 лв. за 1 хектолитър чист алкохол.

За пивото

Размерът на ставката в България е достигнал минималния за общността съгласно чл.6 от Директива на съвета 92/83 ЕИО – 0.748 евро за хектолитър / градус Плато. В момента е 1.50 лева (0.767 евро) на хектолитър / градус Плато и е въведен със Закона за акцизите от 01.01.2005 година.

За междинните продукти

В България размерът на акциза е в рамките на минималния за общността съгласно чл.4 от Директива на съвета 92/83 ЕИО – 45 евро за хектолитър завършен продукт. В съответствие с това тази

група продукти у нас се облага със ставка 90 лева (46 евро) за 1 хектолитър краен продукт.

За тютюневите изделия

България въведе единна ставка за цигарите със Закона за изменение и допълнение на Закона за акцизите, влязъл в сила от 01.01.2006 г. Тя пое ангажимент за предходен период от 3 години до 31.12.2009 г. по отношение прилагането на минималната акцизна ставка върху цигарите да е в размер на 62.5% от цената на дребно на най-продаваната марка цигари съгласно чл.2 от Директива на съвета 92/79 ЕИО. Размерът на ставката е, както следва:

- ❖ за тютюн за пушене (за лула и цигари) - 4.50 лева за 100 грама плюс 10% от продажната цена на производител, съответно вносител
- ❖ за пури и пурети – 270 лева за 1000 къса.

За кафе и екстракти от кафе

Акцизът за производителите (вносителите) на кафе се определя, като цената на производител (вносител) се умножи по ставката за 1 килограм. Тя е за:

- ❖ кафе печено - 1.00 лева за килограм
- ❖ кафе сурово (непечено) – 0.70 лева за килограм
- ❖ екстракти от кафе – 1.50 лева за килограм
- ❖ прахообразни смеси със съдържание от екстракт на кафе над 10% - 1 лева за килограм.

За автомобили

Употребявани автомобили

- ❖ с мощност на двигателя над 120 kW до 150 kW по системата DIN - 35 лв. за 1 kW
- ❖ с мощност на двигателя над 150 kW по системата DIN - 60 лв. за 1 kW
- ❖ с мощност на двигателя над 126 kW до 157,5 kW по системата SAE - 33,33 лв. за 1 kW
- ❖ с мощност на двигателя над 157.5 kW по системата SAE - 57.14 лв. за 1 kW.

Нови автомобили

- ❖ седемстотин лева + 90 лв. за 1 kW за разликата над 120 kW по системата DIN
- ❖ седемстотин лева + 85.71 лв. за 1 kW за разликата над 126 kW по системата SAE.

За бензин

Оловен бензин – в ЕС ставката е единна. Минималната ставка за общността за оловен бензин е 421 евро за 1000 литра (чл.3 от Директива 92/82/ЕИО).

В България размерът на ставката също е единен. Със закона за акцизите и данъчните складове от 01.01.2007 г. той достигна минималния за общността и в момента е 830 лв. за 1000 литра (424 евро).

Съгласно параграф 7 от Наредба №17 от 02.11.1999 г. за норми за съдържа-

ние в горивата на олово, сяра и други вредни за околната среда вещества, издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването:

§ 7. Производството, вносът и употребата на територията на страната на оловосъдържащи бензини се забраняват от 31 декември 2003 г. в съответствие с Националната програма за постепенно прекратяване на производството и употребата на оловни бензини в България, приета с Решение №173 от 1998 г. на Министерския съвет.

Безоловен бензин – в ЕС ставката е единна. Минималната ставка за общността за безоловния бензин е 359 евро за 1000 литра.

У нас размерът на ставката също е единен. Със Закона за акцизите и данъчните складове от 01.01.2007 г. тя е 635 лв. за 1000 литра (325 евро). България ще увеличава постепенно размера на акциза до достигане минималния за общността и от 1 януари 2011 г. той ще бъде 710 лв. за 1000 литра (363 евро).

За газьол за задвижване

Размерът на акциза у нас за облагане на газьола за задвижване (дизел) е 535 лв. за 1000 литра (274 евро за 1000 литра срещу 330 евро за 1000 литра минимален за общността) - чл.5 (1) от Директива на съвета 92/82/ЕИО).

За газьол, предназначен за отопление

В България газьолът, предназначен за отопление, се облага със същата акцизна ставка, както този за задвижване.

В страните от ЕС минималният акциз е 21 евро за 1000 литра. У нас се предвижда да се въведе диференцирана ставка за облагането с акциз на газьола, предназначен за отопление, със Закона за акцизите и данъчните складове, но това да стане реалност на 01.01.2008 г.

За газьол, предназначен за обработка на земеделска земя от земеделски производители, одобрени за финансово подпомагане по Закона за подпомагане на земеделските производители

В България газьолът, предназначен за обработка на земеделска земя от земеделски производители, одобрени за финансово подпомагане по Закона за подпомагане на земеделските производители, се облага с 50 лв. за 1000 л (ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) В страните от ЕС минималният акциз е 21 евро за 1000 литра.

За втечен нефтен газ (LPG)

България въведе облагането с акциз на втечения нефтен газ (LPG) за задвижване със Закона за изменение и допълнение на Закона за акцизите от 01.01.2002 г.

Минималният размер на акциза за облагане на втечения нефтен газ (LPG) и метана за задвижване в общността съгласно чл. 7 (1) от Директива на съвета 92/82/ЕИО е 100 евро за 1000 kg, като в

България той е 340 лв. за тон (174 евро). Със Закона за акцизите и данъчните складове, който е в сила от 01.07.2006 г., се въведе нулева ставка за облагането с акциз на втечения нефтен газ (LPG), предназначен за отопление. Нулевата ставката се прилага за втечен нефтен газ (LPG) в съдове, използвани за отопление и за битови нужди и отговарящи на изискванията, определени в правилника за прилагане на закона. Минималният за общността също е (0 евро) за 1000 kg.

За тежки горива

Минималният акциз за общността е 29 лева (15 евро за 1000 kg) - чл.6 от Директива на съвета 92/82/ЕИО.

И в България тежките горива се облагат с акциз. Със Закона за акцизите и данъчните складове, който е в сила от 01.01.2007 г., размерът на акциза достигна минималния за общността и е 30 лв. за 1000 kg.

За керосин

В България размерът на ставката за облагане с акциз на керосина, използван като гориво за двигатели, е по-нисък от минимума за общността – 485 лв. за 1000 литра (248 евро за 1000 л) срещу 330 евро за 1000 л минимален акциз за общността).

Предвижда се размерът на акциза за облагане на керосина постепенно да достигне минималния за общността, като България следва договорените с ЕС переходни периоди.

За керосин, предназначен за отопление

В България керосинът, предназначен за отопление, се облага със същата акцизна ставка както този за задвижване.

В страните от ЕС акцизът е (0 евро) за 1000 литра. У нас се предвижда да се въведе диференцирана ставка за облагането с акциз на керосина, предназначен за отопление, със Закона за акцизите и данъчните складове, но това да стане реалност на 01.01.2008 г.

За керосин, предназначен за обработка на земеделска земя от земеделски производители, одобрени за финансово подпомагане по Закона за подпомагане на земеделските производители

В България керосинът, предназначен за обработка на земеделска земя от земеделски производители, одобрени за финансово подпомагане по Закона за подпомагане на земеделските производители, се облага с 50 лв. за 1000 л (ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.). В страните от ЕС минималният акциз е 21 евро за 1000 литра.

IV. МЕСТНИ ДАНЪЦИ И ТАКСИ

От 01.01.2006 г. местни данъци и такси се администратират изцяло от общините с изключение на изготвянето и изпращането на данъчните съобщения за данък върху недвижимите имоти и такса смет, които продължава да изготвя Националната агенция за приходите.

Правната уредба на местните данъци и такси е обусловена на първо място от конституцията на България (КРБ). В контекста на развитие на финансовата децентрализация в четвъртата поправка на конституцията (приета на първо четене) е предвидена възможност нормативно да се регламентират правомощията на общините самостоятелно да определят размера на данъците (данъчната им ставка) и вида (от законово определени възможни видове) на таксите, като и понастоящем общините определят размера на общинските такси.

Подобни правомощия имат повечето местни власти в европейските държави. Така например (по данни на управителния съвет на Националното сдружение на общините в България):

Словения - държавата и общините финансират отговорностите си по публичните услуги с данъци, задължителни такси и приходи от собственост. Държавата определя данъците, митата и таксите съобразно закона. Общините определят данъци и такси в съответствие с конституцията и закона.

Словакия - съществуват държавни и местни данъци и такси, които се определят от закона или съгласно закона. Общините финансират потребностите си със собствени приходи и с държавни субсидии. Законът определя кои данъци и такси представляват общински приходи.

Унгария - общините определят видовете местни данъци и размера на ставките им, както и административните процедури в съответствие със закона.

Естония - общините имат самостоятелни бюджети, като принципите и процедурите за тяхното съставяне се определят със закон. Общините имат право да налагат и събират данъци и такси съгласно закона.

Литва - при разглеждането на проекта за държавен бюджет парламентът може само да увеличава разходи, при условие че се посочи конкретен източник на приходи. Веднъж определени със закон, разходите могат да се намаляват единствено вследствие промяна на същия. Общинските съвети имат право да определят местните налози в рамките на закона, както и облекченията за данъци и такси, които са за сметка на общинския бюджет.

Румъния - бюджетни разходи не могат да се извършват, ако не е посочен финансовият им източник. Местните данъци и такси се определят от общинските или областните съвети в рамките на и съобразно закона. Публичната администра-

ция на административно-териториалните единици се основава на принципите на местна автономност и децентрализация на публичните услуги.

Италия - общините, провинциите, метрополните градове и регионите имат финансова самостоятелност по отношение на своите приходи и разходи; те определят и администратират собствените си данъци и други приходи в съответствие с конституцията и съгласно принципите за координиране на публичните финанси и на данъчната система. Получават част от държавните данъци в зависимост от територията си. Законът задължава държавата да създаде изравнителен фонд за подпомагане на райони, където фискалният капацитет на жител е нисък, като не се налагат ограничения за видовете разходи,

които да се финансират с тези средства. **Полша** - органите на местно самоуправление предоставят такива публични услуги, които по конституцията или съгласно законодателството не са възложени на други публични органи. Също така общината, която е основното и най-ниско равнище на местно самоуправление, предоставя такива публични услуги, които не се предоставят от други органи на местното самоуправление. На органите на местно самоуправление се осигуряват публични средства, адекватни на възложените им отговорности по публичните услуги. Източниците на приходи за местното самоуправление се определят със закон. В рамките на закона органите на местно самоуправление имат право да определят размера на местните данъци и такси.

Белгия - принципът на децентрализация е заложен в отделен член на конституцията, според който публични интереси с изключително местно или регионално значение са в юрисдикцията на общинските или регионалните съвети и се решават съгласно принципите на конституцията. Работата на местните и на провинциалните власти се определя със закон, като принципите за този закон са елемент на конституцията. Един от тях изисква децентрализация на отговорности към общинските и провинциалните власти.

Конституцията изисква местни данъци да се определят и налагат само от изборни представители и органи на местното самоуправление. Всички данъчни задължения в страната трябва да се утвърждават ежегодно.

Хърватия - конституцията съдържа принципи, регулиращи данъчната система и местното самоуправление, като за всички други въпроси се изисква отделно законодателство. Например всеки гражданин трябва да поема част от публичните разходи според своите икономически възможности. Данъчната система се основава на принципите на равенство и справедливост. По подобен начин са уредени и принципите на местното самоуправление и пра-

вата на гражданите да се самоуправляват.

Финландия - гържавните данъци, както и принципите за определяне на такси се определят чрез закони. Конституцията поставя и следните условия за създаване на извънбюджетни сметки: а) да съществува много сериозно основание определена гържавна дейност да се финансира по този начин и б) решението на парламента се взема с мнозинство от 2/3. Общините имат правото да определят местни данъци, като общите принципи на данъчните задължения, лицата и облекченията се определят със закон.

Пример от практиката

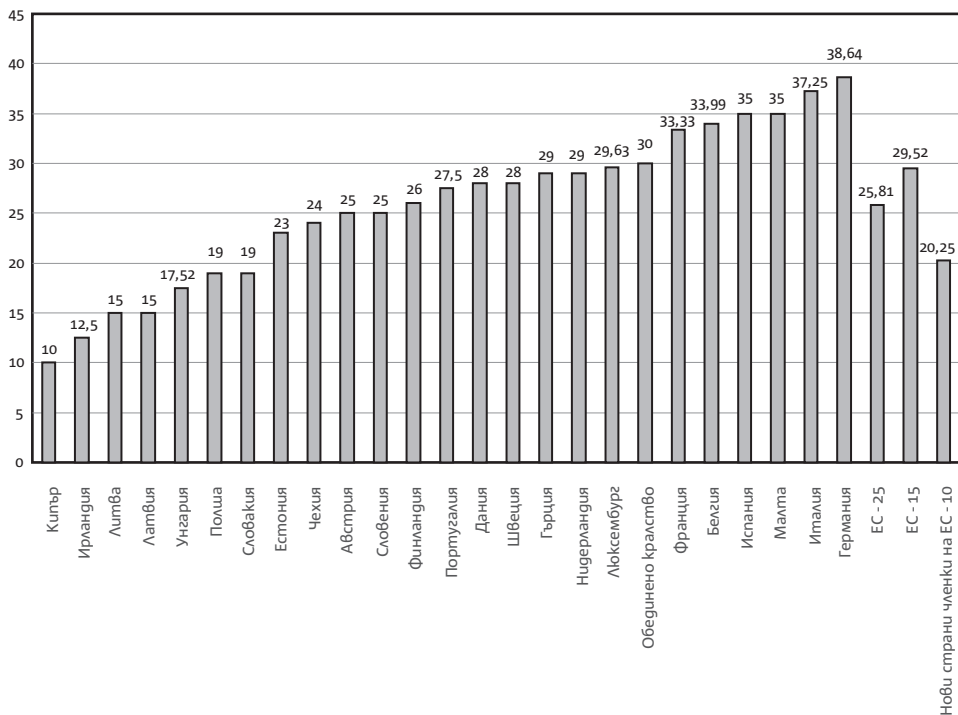
При придобиване на имот се прилага данъчното законодателство на държавата, в която се извършва сделката.

За Германия данъкът от 1.01.2007 г. е 4.5%. Той трябва да се плати поравно от продавача и купувача, но с договора може да се задължи купувачът да плати цялата сума. Няма освободени сделки, освен ако те не са на стойност под 2500 евро.

За сделката във финансовата служба – по местонахождението на имота, съобщава нотариусът или съдията, пред който е изповядана. Данъкът се дължи в двуседмичен срок. Оценката на самия имот зависи от много фактори - строителство до 1924 г. или по-късно, инфраструктура, подобрения и др.

Статистики на фокус: ДОД по страни, необлагаем доход, акцизи и др.

Най-висока ставка данък общ доход в държавите от ЕС

Ставки на ДДС по държави

Държава	Стандартна ставка	Редуцирана ставка	Съкр.
Австрия	20%	12% или 10%	MwSt.
Белгия	21%	12% или 6%	BTW TVA MWSt
България	20%		DDС = ДДС
Кипър	15%	5%	ФПА
Чехия	19%	5%	DPH
Дания	25%		moms
Естония	18%	5%	km
Финландия	22%	17% или 8%	ALV Moms
Франция	19.6%	5.5% или 2.1%	TVA
Германия	19%	7%	MwSt./USt.
Гърция	19%	9% или 4.5%	ФПА
Унгария	20%	5%	ÁFA
Ирландия	21%	13.5%, 4.8% или 0%	СВL VAT
Италия	20%	10%, 6% или 4%	IVA
Латвия	18%	5%	PVN
Литва	18%	9% или 5%	PVM
Люксембург	15%	12%, 9%, 6% или 3%	TVA
Малта	18%	5%	TVM
Холандия	19%	6%	BTW
Полша	22%	7%, 3% или 0%	PTU/VAT
Португалия	21%	12% или 5%	IVA
Румъния	19%	9%	TVA
Словакия	19%		DPH
Словения	20%	8.5%	DDV
Испания	16%	7% или 4%	IVA
Швеция	25%	12% или 6%	Moms
Великобритания	17.5%	5% или 0%	VAT

БТК ВРЪЗКА ВСЕКИ ДЕН И ПО ВСЯКО ВРЕМЕ С ШЕСТ ЕВРОПЕЙСКИ ГРАДА

18* см./мин.

Културно и търговско средище

*Цена за разговор с ДДС. За абонати на Стандартен план на БТК до фиксирани мрежи.

BTk

ГОВОРИ БЕЗ ГРАНИЦИ

BTk За тебе е

www.btc.bg